

Svikten

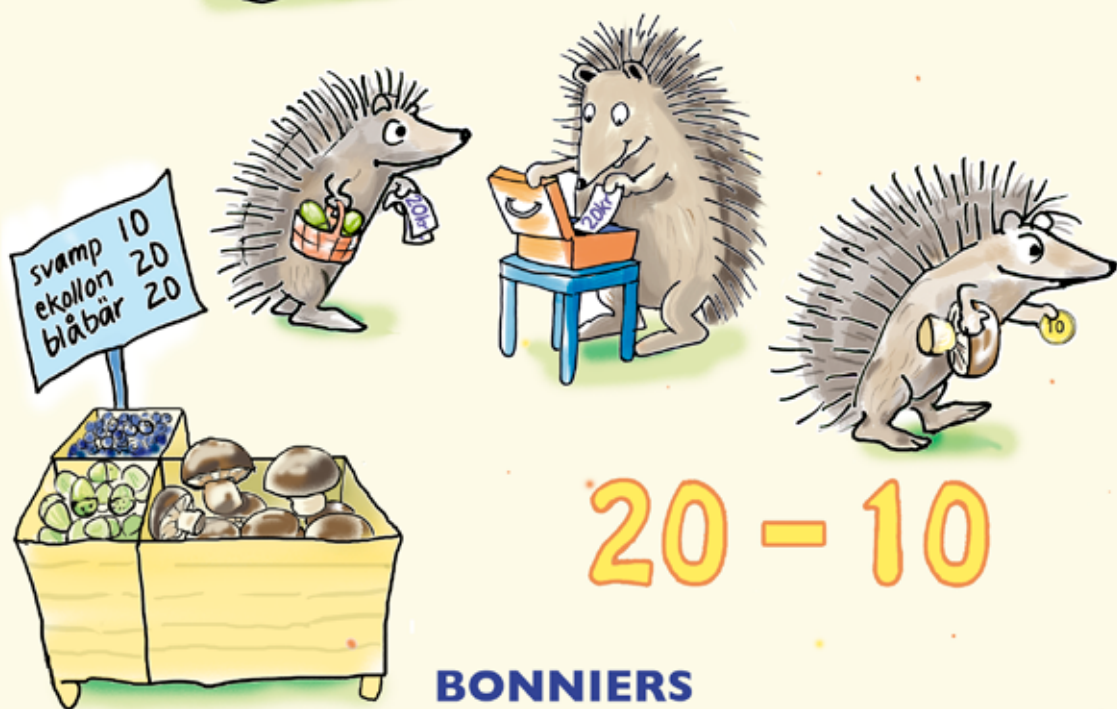
Lena Torbjörnson
Titti Wistrand

addition subtraktion

$$100 + 50$$

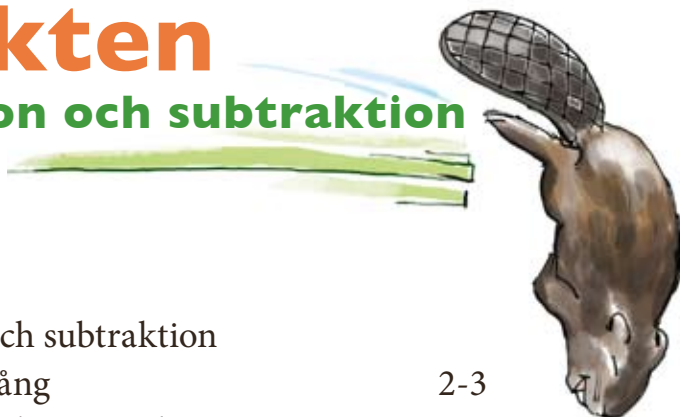

$$20 - 10$$

BONNIERS

Svikten

addition och subtraktion

Innehåll

Addition och subtraktion utan övergång	2-3
Skriftliga räknemetoder	4-7
Plus och minus hör ihop	8-9
Addition med övergång	
skriftliga räknemetoder	10-11
Subtraktion med övergång	
skriftliga räknemetoder	12-17
Algoritmer	18-19
Terminologi	20-21
Problemlösning	22-23
Kan du?	5, 7, 11, 13, 17, 21
Hur gick det?	7, 13, 17, 21, 24

Hur gick det?

På sidorna 7, 13, 17, 21 och 24 hittar du den här symbolen. Tycker du att det som du har jobbat med har varit lätt, lagom svårt eller mycket svårt? Måla det som stämmer för dig.

KOLLA

Ser du mönstret?

$5 + 2 = 7$

Lägg ihop entalen

$50 + 20 = 70$

Lägg ihop tiotalen

$500 + 200 = 700$

Lägg ihop hundratalen

ÖVA SJÄLV

Räkna ut.

$4 + 3 = \underline{7}$

$2 + 6 = \underline{8}$

$4 + 5 = \underline{9}$

$40 + 30 = \underline{70}$

$20 + 60 = \underline{80}$

$40 + 50 = \underline{90}$

$400 + 300 = \underline{700}$

$200 + 600 = \underline{800}$

$400 + 500 = \underline{900}$

$7 + 2 = \underline{9}$

$3 + 5 = \underline{8}$

$57 + 2 = \underline{59}$

$43 + 5 = \underline{48}$

$97 + 2 = \underline{99}$

$73 + 5 = \underline{78}$

$6 + 3 = \underline{9}$

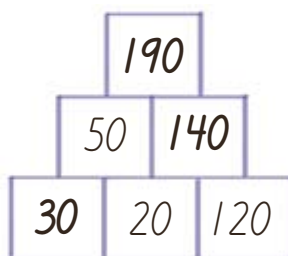
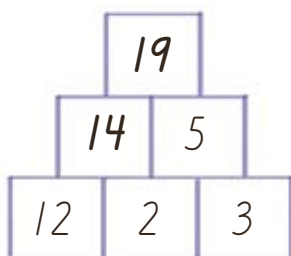
$5 + 2 = \underline{7}$

$356 + 3 = \underline{359}$

$885 + 2 = \underline{887}$

Vilka tal fattas?

KOLLA

Ser du mönstret?

$6 - 4 = 2$

Minska med 4

$60 - 40 = 20$

Minska med 40

$600 - 400 = 200$

Minska med 400

ÖVA SJÄLV

Räkna ut.

$5 - 3 = \underline{2}$

$8 - 5 = \underline{3}$

$9 - 4 = \underline{5}$

$50 - 30 = \underline{20}$

$80 - 50 = \underline{30}$

$90 - 40 = \underline{50}$

$500 - 300 = \underline{200}$

$800 - 500 = \underline{300}$

$900 - 400 = \underline{500}$

$8 - 6 = \underline{2}$

$7 - 2 = \underline{5}$

$38 - 6 = \underline{32}$

$67 - 2 = \underline{65}$

$88 - 6 = \underline{82}$

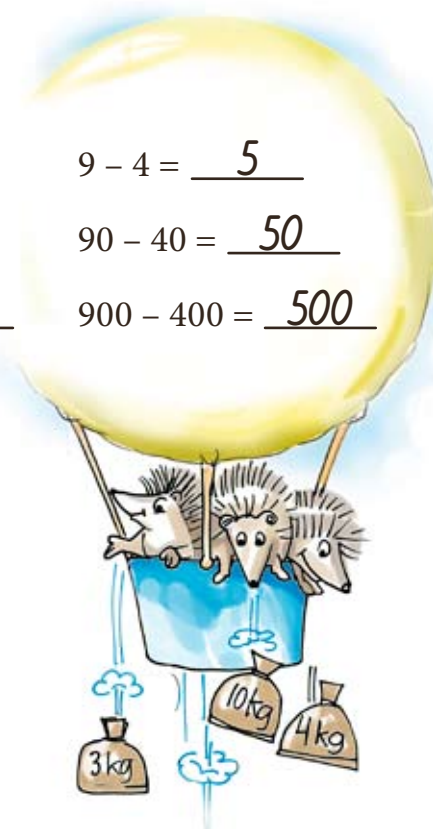
$97 - 2 = \underline{95}$

$9 - 3 = \underline{6}$

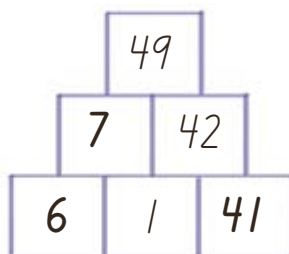
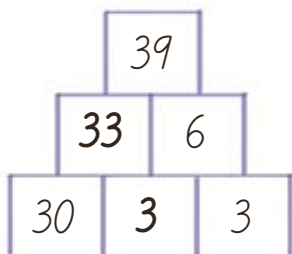
$7 - 4 = \underline{3}$

$349 - 3 = \underline{346}$

$687 - 4 = \underline{683}$

Vilka tal fattas?

KOLLA

Räkna ut $52 + 34$

Tänk så här:

Först tiotalen $50 + 30 = 80$

Sedan entalen $2 + 4 = 6$

Skriv så här: $52 + 34 = 80 + 6 = 86$

Börja med
den största
talsorten!

ÖVA SJÄLV

Vilka är lika? Dra streck.

$73 + 26$ — $80 + 6$

$44 + 42$ — $90 + 9$

$54 + 34$ — $90 + 7$

$81 + 16$ — $80 + 8$

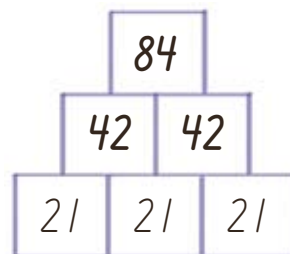
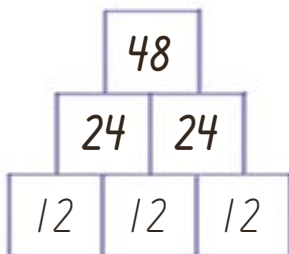
Räkna ut.

$53 + 14 = 60 + 7 = 67$

$45 + 33 = 70 + 8 = 78$

$26 + 63 = 80 + 9 = 89$

Vilka tal fattas?

KOLLA

Räkna ut $725 + 134$

Tänk så här:

Först hundratalen $700 + 100 = 800$

Sedan tiotalen $20 + 30 = 50$

Sist entalen $5 + 4 = 9$

Skriv så här: $725 + 134 = 800 + 50 + 9 = 859$

Börja med
den största
talsorten!

ÖVA SJÄLV

Vilka är lika? Dra streck.

$745 + 234$ — $900 + 60 + 5$
 $532 + 223$ — $700 + 50 + 5$
 $343 + 456$ — $900 + 70 + 9$
 $831 + 134$ — $700 + 90 + 9$

Räkna ut.

$632 + 216 = 800 + 40 + 8 = 848$

$451 + 324 = 700 + 70 + 5 = 775$

$224 + 443 = 600 + 60 + 7 = 667$

KAN DU?

Räkna ut. $60 + 30 = 90$ $70 - 40 = 30$

$966 + 3 = 969$ $478 - 5 = 473$

$34 + 42 = 70 + 6 = 76$

$725 + 263 = 900 + 80 + 8 = 988$

KOLLA

Räkna ut $46 - 12$

Börja med den största talsorten!

Tänk så här:

Först tiotalen $40 - 10 = 30$

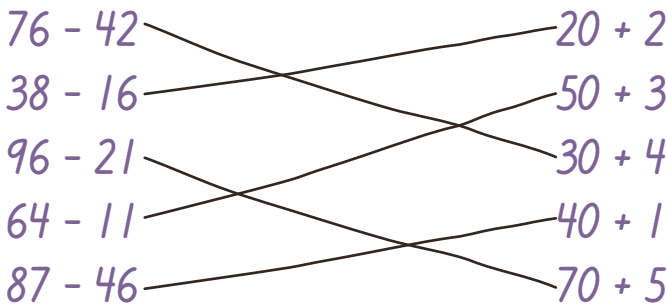
Sedan entalen $6 - 2 = 4$

Skriv så här: $46 - 12 = 30 + 4 = 34$

ÖVA SJÄLV

Vilka är lika? Dra streck.

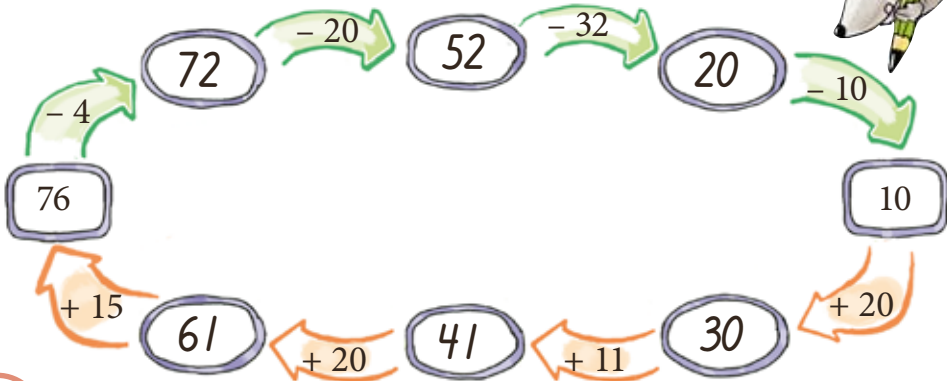

Räkna ut.

$87 - 23 = 60 + 4 = 64$

$96 - 63 = 30 + 3 = 33$

$58 - 32 = 20 + 6 = 26$

KOLLA

Räkna ut $489 - 242$

Börja med den största talsorten!

Tänk så här:

Först hundratalen $400 - 200 = 200$

Sedan tiotalen $80 - 40 = 40$

Sist entalen $9 - 2 = 7$

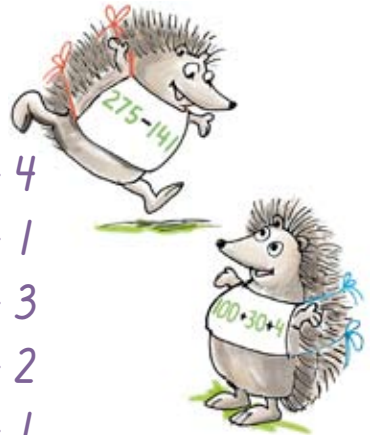
Skriv så här: $489 - 242 = 200 + 40 + 7 = 247$

ÖVA SJÄLV

Vilka är lika? Dra streck.

$643 - 312$	$600 + 10 + 4$
$774 - 341$	$300 + 30 + 1$
$985 - 424$	$400 + 30 + 3$
$859 - 245$	$300 + 20 + 2$
$546 - 224$	$500 + 60 + 1$

Räkna ut.

$859 - 143 = 700 + 10 + 6 = 716$

$538 - 211 = 300 + 20 + 7 = 327$

$675 - 562 = 100 + 10 + 3 = 113$

KAN DU?

Räkna ut.

$45 - 21 = 20 + 4 = 24$

$89 - 32 = 50 + 7 = 57$

$754 - 322 = 400 + 30 + 2 = 432$

Hur gick det?
Sidorna 2-7

svårt

lagom

lätt

KOLLA

Ser du mönstret?

$$2 + 8 = 10$$

$$20 + 80 = 100$$

$$200 + 800 = 1\ 000$$

10-kamrater

100-kamrater

1 000-kamrater

ÖVA SJÄLV

Räkna ut.

$$4 + 6 = \underline{10}$$

$$4 + 2 + 4 = \underline{10}$$

$$40 + 60 = \underline{100}$$

$$40 + 20 + 40 = \underline{100}$$

$$400 + 600 = \underline{1000}$$

$$400 + 200 + 400 = \underline{1000}$$

$$1 + 9 = \underline{10}$$

$$1 + 5 + 4 = \underline{10}$$

$$10 + 90 = \underline{100}$$

$$10 + 50 + 40 = \underline{100}$$

$$100 + 900 = \underline{1000}$$

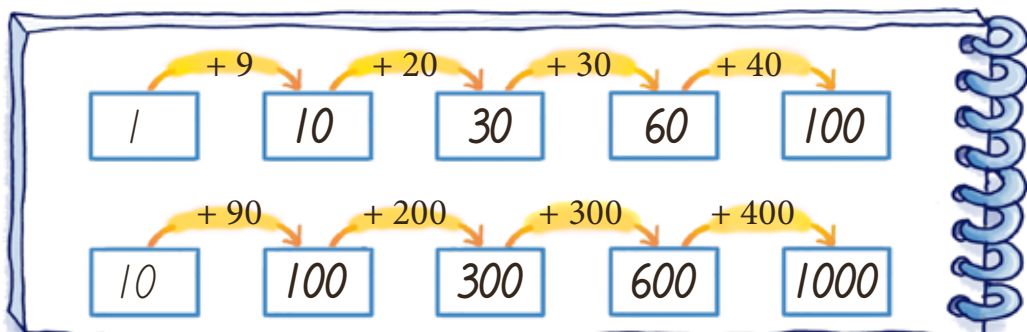
$$100 + 500 + 400 = \underline{1000}$$

$$3 + 7 = \underline{10}$$

$$2 + 1 + 7 = \underline{10}$$

$$300 + 700 = \underline{1000}$$

$$200 + 100 + 700 = \underline{1000}$$

KOLLA

$$7 + 3 = 10$$

$$10 - 3 = 7$$

$$40 + 60 = 100$$

$$100 - 40 = 60$$

Plus och minus
hör ihop!

ÖVA SJÄLV

Skriv talen som fattas.

$$60 + \underline{40} = 100$$

$$300 + \underline{700} = 1\ 000$$

$$100 - \underline{60} = 40$$

$$1\ 000 - \underline{300} = 700$$

$$\underline{20} + 80 = 100$$

$$\underline{100} + 900 = 1\ 000$$

$$100 - \underline{80} = 20$$

$$1\ 000 - \underline{900} = 100$$

Använd talen i molnet. Skriv så att det stämmer.

$$\underline{50} + \underline{30} = \underline{80}$$

$$\underline{80} - \underline{30} = \underline{50}$$

$$\underline{600} + \underline{300} = \underline{900}$$

$$\underline{900} - \underline{600} = \underline{300}$$

$$\underline{23} + \underline{36} = \underline{59}$$

$$\underline{59} - \underline{36} = \underline{23}$$

$$\underline{53} + \underline{41} = \underline{94}$$

$$\underline{94} - \underline{53} = \underline{41}$$

KOLLA

Ser du mönstret?

Lägg ihop entalen

$9 + 6 = 15$

$39 + 6 = 45$

Lägg ihop tiotalen

$90 + 60 = 150$

$390 + 60 = 450$

ÖVA SJÄLV

Räkna ut.

$9 + 5 = \underline{14}$

$6 + 7 = \underline{13}$

$8 + 7 = \underline{15}$

$90 + 50 = \underline{140}$

$60 + 70 = \underline{130}$

$80 + 70 = \underline{150}$

$39 + 7 = \underline{46}$

$68 + 5 = \underline{73}$

$390 + 70 = \underline{460}$

$680 + 50 = \underline{730}$

$29 + 6 = \underline{35}$

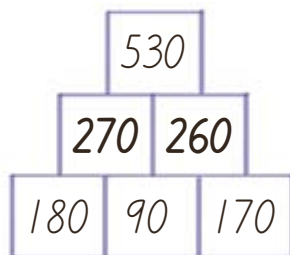
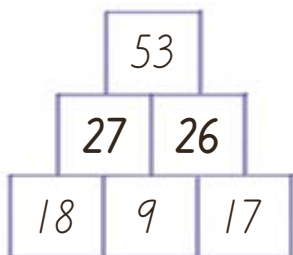
$580 + 30 = \underline{610}$

$47 + 5 = \underline{52}$

$890 + 20 = \underline{910}$

Vilka tal fattas?

KOLLA

Räkna ut $267 + 329$

Tänk så här:

Först hundratalen $200 + 300 = 500$

Sedan tiotalen $60 + 20 = 80$

Sist entalen $7 + 9 = 16$

Skriv så här: $267 + 329 = 500 + 80 + 16 = 596$

Börja med den största talsorten.

ÖVA SJÄLV

Vilka är lika? Dra streck.

$435 + 116$ ~~_____~~ $800 + 60 + 15$

$759 + 234$ ~~_____~~ $900 + 80 + 16$

$348 + 527$ ~~_____~~ $500 + 40 + 11$

$267 + 729$ ~~_____~~ $900 + 80 + 13$

Räkna ut.

$638 + 246 = 800 + 70 + 14 = 884$

$349 + 426 = 700 + 60 + 15 = 775$

$547 + 414 = 900 + 50 + 11 = 961$

KAN DU?

Räkna ut.

$80 + 50 = 130$

$390 + 70 = 460$

$218 + 437 = 600 + 40 + 15 = 655$

KOLLA

Ser du mönstret?

$$12 - 7 = 5$$
$$120 - 70 = 50$$

ÖVA SJÄLV

Räkna ut.

$14 - 5 = \underline{9}$

$15 - 8 = \underline{7}$

$17 - 9 = \underline{8}$

$140 - 50 = \underline{90}$

$150 - 80 = \underline{70}$

$170 - 90 = \underline{80}$

$13 - 6 = \underline{7}$

$16 - 7 = \underline{9}$

$130 - 60 = \underline{70}$

$160 - 70 = \underline{90}$

$25 - 9 = \underline{16}$

$36 - 8 = \underline{28}$

$45 - 9 = \underline{36}$

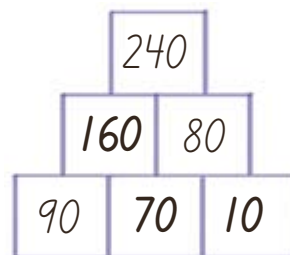
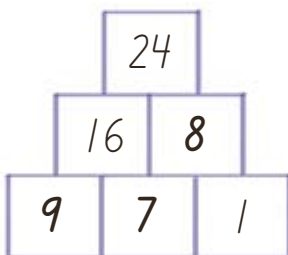
$56 - 8 = \underline{48}$

$65 - 9 = \underline{56}$

$76 - 8 = \underline{68}$

Vilka tal fattas?

ÖVA MER

Räkna ut.

$140 - 80 = \underline{60}$

$120 - 50 = \underline{70}$

$110 - 70 = \underline{40}$

$130 - 40 = \underline{90}$

$160 - 90 = \underline{70}$

$140 - 50 = \underline{90}$

$150 - 70 = \underline{80}$

$130 - 80 = \underline{50}$

$130 - 70 = \underline{60}$

$245 - 9 = \underline{236}$

$828 - 9 = \underline{819}$

$253 - 5 = \underline{248}$

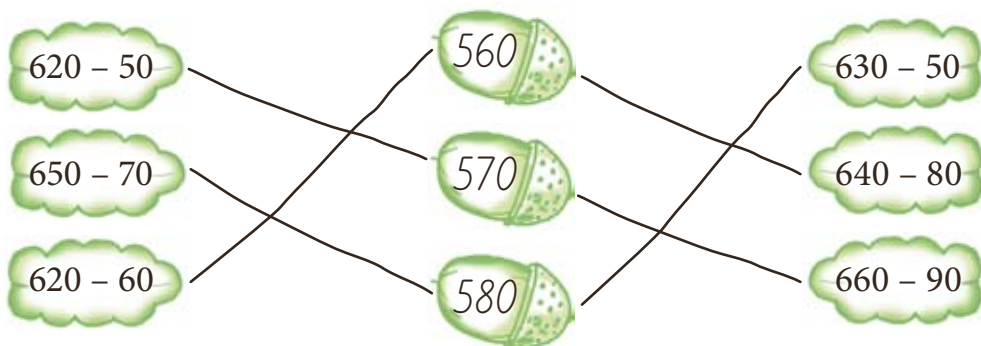
$832 - 7 = \underline{825}$

$284 - 6 = \underline{278}$

$875 - 8 = \underline{867}$

Dra streck till rätt svar.

KAN DU?

Räkna ut.

$35 - 7 = \underline{28}$

$150 - 60 = \underline{90}$

$350 - 70 = \underline{280}$

$447 - 8 = \underline{439}$

Hur gick det?

Sidorna 8-13

svårt

lagom

lätt

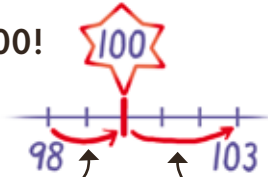

KOLLA

Räkna ut $103 - 98$

Ibland finns det knep när man räknar minus.

Tänk så här:
Viktigaste talet är 100!

Från 98 till 100 är det 2.

Från 100 till 103 är det 3.

Skriv så här: $103 - 98 = 2 + 3 = 5$

ÖVA SJÄLV

Räkna ut.

Viktigaste talet

$$107 - 98 = \underline{2} + \underline{7} = \underline{9} \quad \text{---} \quad \underline{100}$$

$$106 - 99 = \underline{1} + \underline{6} = \underline{7} \quad \text{---} \quad \underline{100}$$

$$203 - 199 = \underline{1} + \underline{3} = \underline{4} \quad \text{---} \quad \underline{200}$$

$$202 - 197 = \underline{3} + \underline{2} = \underline{5} \quad \text{---} \quad \underline{200}$$

Dra streck till rätt svar.

$104 - 99$ ~~-----~~ $2 + 2 = 4$

$202 - 198$ ~~-----~~ $2 + 1 = 3$

$301 - 299$ ~~-----~~ $1 + 4 = 5$

$101 - 98$ ~~-----~~ $3 + 3 = 6$

$203 - 197$ ~~-----~~ $1 + 1 = 2$

ÖVA MER

Räkna ut.

$$63 - 58 = \underline{2 + 3 = 5}$$

$$84 - 77 = \underline{3 + 4 = 7}$$

$$52 - 48 = \underline{2 + 2 = 4}$$

$$92 - 89 = \underline{1 + 2 = 3}$$

$$453 - 447 = \underline{3 + 3 = 6}$$

$$806 - 799 = \underline{1 + 6 = 7}$$

$$502 - 495 = \underline{5 + 2 = 7}$$

$$130 - 90 = \underline{10 + 30 = 40}$$

$$110 - 80 = \underline{20 + 10 = 30}$$

$$120 - 70 = \underline{30 + 20 = 50}$$

$$110 - 60 = \underline{40 + 10 = 50}$$

Dra streck och skriv rätt svar.

~~$110 - 70$~~ ~~$20 + 30 = \underline{50}$~~

~~$120 - 80$~~ ~~$30 + 10 = \underline{40}$~~

~~$120 - 90$~~ ~~$30 + 20 = \underline{50}$~~

~~$230 - 180$~~ ~~$10 + 10 = \underline{20}$~~

~~$420 - 370$~~ ~~$20 + 20 = \underline{40}$~~

~~$710 - 690$~~ ~~$10 + 20 = \underline{30}$~~

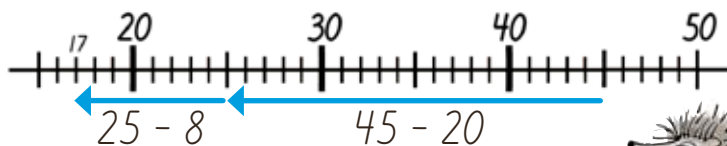
KOLLA

Räkna ut $45 - 28$

Skriv så här: $2 + 10 + 5 = 17$

Jag räknar
uppåt!

Skriv så här: $45 - 20 - 8 = 17$

Jag räknar
neråt!

ÖVA SJÄLV

Räkna på det sätt du tycker är bäst.

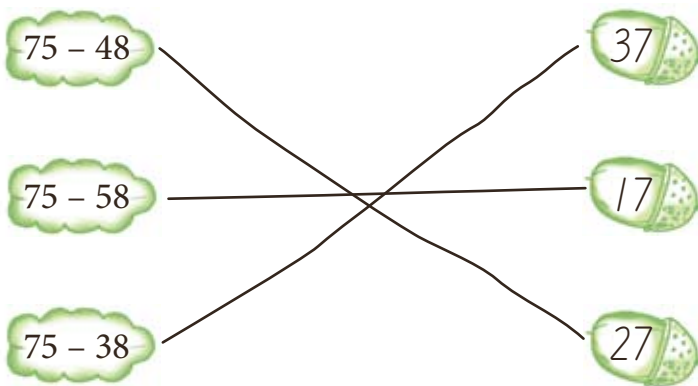
$$34 - 19 = \underline{15}$$

$$42 - 23 = \underline{19}$$

$$86 - 58 = \underline{28}$$

$$63 - 46 = \underline{17}$$

Dra streck till rätt svar.

ÖVA MER

Räkna ut.

$$64 - 49 = \underline{15}$$

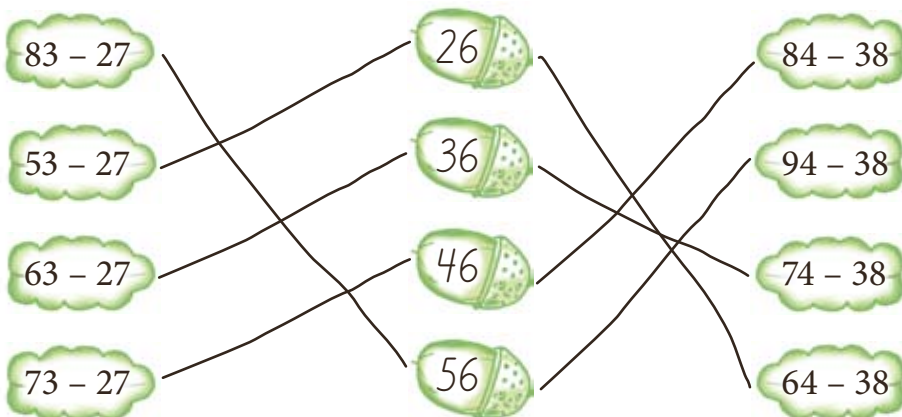
$$46 - 17 = \underline{29}$$

$$51 - 26 = \underline{25}$$

$$73 - 38 = \underline{35}$$

Dra streck till rätt svar.

KAN DU?

Räkna ut.

$$56 - 37 = \underline{19}$$

$$93 - 46 = \underline{47}$$

$$84 - 28 = \underline{56}$$

Hur gick det?
Sidorna 14-17

svårt

lagom

lätt

KOLLA

Räkna ut $587 + 252$

Jag räknar med talsorter!

$$587 + 252 = 700 + 130 + 9 = 839$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ 587 \\ + 252 \\ \hline \end{array}$$

Jag ställer upp talet!

ÖVA SJÄLV

Räkna ut.

$$\begin{array}{r} 1 \\ 284 \\ + 362 \\ \hline 64\boxed{6} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ 546 \\ + 235 \\ \hline 7\boxed{8}\boxed{1} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ 7\boxed{4}6 \\ + 183 \\ \hline \boxed{9}\boxed{2}\boxed{9} \end{array}$$

		1	
	4	5	3
+	2	3	9
	6	9	2

		1	
	3	1	9
+	5	4	7
	8	6	6

		1	
	2	6	5
+	3	7	4
	6	3	9

Räkna på det sätt du tycker är bäst.

$637 + 258 = \underline{895}$

		1	
	6	3	7
+	2	5	8
	8	9	5

$395 + 132 = \underline{527}$

		1	
	3	9	5
+	1	3	2
	5	2	7

KOLLA

Räkna ut $346 - 127$

Jag räknar med talsorter!

$$\begin{array}{r} 34\overset{10}{6} \\ - 127 \\ \hline \end{array}$$

Jag ställer upp talet!

$$346 - 127 = 346 - 100 - 20 - 7 = 219$$

ÖVA SJÄLV

Räkna ut.

$$\begin{array}{r} 3\overset{10}{8}4 \\ - 167 \\ \hline 2\boxed{1}7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5\overset{10}{9}6 \\ - 267 \\ \hline \boxed{3}\boxed{2}\boxed{9} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4\overset{10}{8}2 \\ - 234 \\ \hline \boxed{2}\boxed{4}\boxed{8} \end{array}$$

		¹⁰	
	7	4	8
-	2	5	3
	4	9	5

			¹⁰
	3	6	3
-	1	4	5
	2	1	8

		¹⁰	
	5	8	7
-	2	9	2
	2	9	5

Ibland måste du låna ett hundratal!

Räkna på det sätt du tycker är bäst.

$435 - 219 = \underline{216}$

			¹⁰
	4	3	5
-	2	1	9
	2	1	6

$747 - 184 = \underline{563}$

		¹⁰	
	7	4	7
-	1	8	4
	5	6	3

KOLLA

Räknesättet heter
addition.

$$65 + 23 = 88$$

term term summa

Att lägga ihop tal
kallas att addera.

Räknesättet heter
subtraktion.

$$65 - 23 = 42$$

term term skillnad

Att minska kallas
att subtrahera.

ÖVA SJÄLV

Addition
Summa

Termerna
är

Subtraktion
Skillnad

$$\underline{36} + \underline{13} = \underline{49}$$

36 och 13

$$\underline{36} - \underline{13} = \underline{23}$$

$$\underline{48} + \underline{27} = \underline{75}$$

48 och 27

$$\underline{48} - \underline{27} = \underline{21}$$

$$\underline{53} + \underline{29} = \underline{82}$$

53 och 29

$$\underline{53} - \underline{29} = \underline{24}$$

$$\underline{29} + \underline{16} = \underline{45}$$

29 och 16

$$\underline{29} - \underline{16} = \underline{13}$$

Alla summor
ska bli 80

$$27 + \underline{53} \quad 35 + \underline{45}$$

$$\underline{29} + 51 \quad \underline{57} + 23$$

Alla skillnader
ska bli 20

$$58 - \underline{38} \quad 64 - \underline{44}$$

$$\underline{65} - 45 \quad \underline{93} - 73$$

ÖVA MER

Räkna på det sätt du tycker är bäst.

Skillnaden mellan 584 och 136.

$$\underline{584 - 136 = 448}$$

			10
	5	8	4
-	1	3	6
	4	4	8

Termerna är 462 och 382.

Räkna ut summan.

$$\underline{462 + 382 = 844}$$

	1		
	4	6	2
+	3	8	2
	8	4	4

Termerna är 646 och 372.

Räkna ut skillnaden.

$$\underline{646 - 372 = 274}$$

			10
	6	4	6
-	3	7	2
	2	7	4

KAN DU?

Räkna på det sätt du tycker är bäst.

Summan av 185 och 453.

$$\underline{185 + 453 = 638}$$

	1		
	1	8	5
+	4	5	3
	6	3	8

Hur gick det?

Sidorna 18-21

svårt

lagom

lätt

Skillnaden mellan 495 och 119.

$$\underline{495 - 119 = 376}$$

			10
	4	9	5
-	1	1	9
	3	7	6

PROBLEMLÖSNING

Du köper en ficklampa.
Hur mycket ska du ha tillbaka om
du lämnar

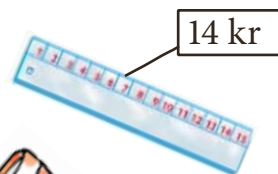
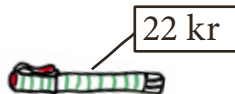
$$50 - 47 = 3 \quad 3 \text{ kr}$$

$$60 - 47 = 13 \quad 13 \text{ kr}$$

$$100 - 47 = 53 \quad 53 \text{ kr}$$

Hur stor är prisskillnaden mellan ficklampan och pennan?

$$47 - 22 = 25 \quad 25 \text{ kr}$$

Markus köper 2 pennor och en linjal.
Vad ska han betala?

$$22 + 22 + 14 = 58 \quad 58 \text{ kr}$$

Emma köper en ficklampa och en linjal.
Vad ska hon betala?

$$47 + 14 = 61 \quad 61 \text{ kr}$$

Emma betalar med en hundralapp.
Hur mycket får hon tillbaka?

$$100 - 61 = 39 \quad 39 \text{ kr}$$

Räkna ut på det sätt du tycker är smartast.

$$47 + 16 + 13 = \underline{76}$$

$$29 + 65 + 5 = \underline{99}$$

$$28 + 13 - 18 = \underline{23}$$

$$41 - 37 + 9 = \underline{13}$$

$$200 - 175 + 105 - 25 = \underline{105}$$

Skriv en räknehändelse till

Du kan
rita också!

$$34 + 57$$

$$68 - 29$$

Bra jobbat!

Nu är du klar med
hela häftet.
Har det varit lätt,
lagom svårt eller
mycket svårt?

Bonnier Utbildning

Postadress: Box 3159, 103 63 Stockholm

Besöksadress: Sveavägen 56, Stockholm

Hemsida: www.bonnierutbildning.se

E-post: info@bonnierutbildning.se

Order/Läromedelsinformation

Telefon 08-6968600

Telefax 08-6968610

Svikten – addition och subtraktion

ISBN 978-91-622-8668-2

© 2008 Lena Torbjörnson, Titti Wistrand
och Bonnier Utbildning AB, Stockholm

Första upplagan

Första tryckningen

Redaktör: Lars-Göran Alberthson

Grafisk form: Cecilia Nabo

Omslag och illustrationer: Cecilia Nabo

Kopieringsförbud! Detta verk är skyddat av lagen om upphovsrätt. Vid tillämpning av skolkopieringsavtalet (även kallat BONUS-avtalet) är detta verk att se som ett *engångsmaterial*. Engångsmaterial får enligt avtalet över huvud taget inte kopieras för undervisningsändamål.

Kopiering för undervisningsändamål av denna bok är således helt förbjudet.

Utan tillåtelse av förlaget kommer kopiering utöver avtalet att innebära **otillåtet mångfaldigande**. Ett sådant intrång medför straffansvar och kommer att ge upphov till skadeståndsskyldighet enligt 53 och 54 §§ lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.